

KÖZÉRDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP,

Előfizetési ár:

Félévre . . . 1 frt 50 kr.
Negyedévre . . . — „ 75 kr.
Egy óra . . . — „ 25 kr.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Egyes szám ára 6 kr.

NYILTTERKÖZLEMEZYEKET és HIRDETESEKET
méréselt árjegyzék szerint számít
a kiadóhivatal Mátyus-utca 30.

Szerkesztőség:

Csongrád, Mátyus-utca 30-ik szám a.
hova az előfizetési és hirdetési díjak, valamint
a lap szellemi részét illető közlemények
küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Az idei gabonatermés.

Vessünk egy pillantást az idei gabonatermés eredményére.

Az idei gabonatermést általában világszerte gyengének jelzik. Oka ennek a mi rendesen lenni szokott a kedvezőtlen, sőt a gabonára nézve mostoha időjárás.

Hazánkban a termésről az eredmény még teljösen megállapítva ugyan nincs de azért már is az ország több vidékéről érkezett jelentések arra engednek következtetni, hogy az idei termés hazánkban legalább is közepesre tehető.

Voltak ugyan egyes vidékek, hol igen jó sőt bő aratás volt, másvidéken azonban már a kedvezőtlenebb időjárás következtében csak gyengébb termésekről érkeznek jelentések.

A magyar gabonatermés versenyképességét remélhetőleg nagyban emelni fogja azon körülmény, hogy egyik erős versenytársunk Oroszország már is megtiltotta a rossz termés miatt a kivitt. Az orosz nép körében a rossz termés miatt nagy mérvű fórongás észlelhető s már is lázadástól tartanak. Mindezek daczára az orosz lakodok egyrésze mégis azon reménynek ad kifejezést, hogy az aratás végeredménye mégsem lesz oly gyenge, mint amilyenek jelezve volt. A czári ukáz is már eléggé megerősíti azon előleges jelentést, hogy Oroszországban az idei termés nagyon is silány volt, mert a rossz kivitt Ausztria-Magyarország és Németország részére teljesen betiltotta, ellenben Franciaország és Angliára ezen rendelet

nemvonatkozik, a mi nagyon természetes is, mert ezen államok nem szorulnak rozsrá, hanem csak buzára.

A magyar mező gazdaságra az orosz rossz kivitt tilalom minden bizonynyal előnyös leend, mert a gyenge termékkel rendelkező külállamoknak akárhonnán is, de be kell szerezni a gabnaszükségletet. Hitelt érdemlő kimutatások szerint különösen nagy szükséglete van a következő államoknak:

Németország Belgium és Hollandiának legalább is 7 millió métermázsa gabonára van szüksége, a mely államok nagyobb részt keleteuropai államokból szokták azt fedezni.

Anglia szükségletét 10 millió métermázsa, Franciaországét 12 millióra, Olaszország és Szejczt 5 és 1 keted mil-

A „KÖZÉRDEK” TÁRCZÁJA.

A haza minden előtt.

— Elbeszélés. —

A »Közérdek« eredeti tárczája.

1848-at irtak. Nehéz napok s vészterhes felhők vonultak keresztül szegény hazánkon. Az ellenséges csapatok előzőlötték a honi földet s pusztították azt, a mit a szegény magyar évek hosszú során arca verejtékével szerzett. A haza megvédésére fegyvert fogott a magyar nemzet. Megkezdődött a szabadságharcz. De hiába volt hazánk nagyjainak és hazafiainak törekvése, hiában volt honvédeink vitézsége és nagyvér áldozatai, — a szabadságharcz Világosnál dicstelen véget ért. A nemzetre az elnyomatás, a megaláztatás terhe súlyosodott. Elvették szabadságát sőt

sok esetben életét is a haza védőinek. Sokan fájószívvel hagyták el a hont, a szülőföldet, a mely szülte, ápolta őket s mentek uj hont keresni tul a tengeren, idegen földön. Az itthon maradtak elszorult szívvel várták a gyásznapok következményeit. Minden arczon a fájdalom s bú tükröződött vissza.

Erdélyben, P . . . faluban, a hol az ellenséges csapatok pusztításai le-sujtóan hatnak, a szemlére találunk egy családot. A szomorú apa, a gyászba borult anya és viruló szép leányuk lehangoigtsága mind nagy fájdalomra mutat.

De hogy is ne busulnának a maguk s a hon bizonytalan sorsán, mely most következik.

A viharos napok előtt jólétnek, boldogságnak örvendett a család.

Az öreg Pásztor minden vagyona

mellett örömét legtöbb kincsében, kel ves leányában találta. Legfőbb célja volt őt boldoggá tenni s még halála előtt neki hü, szeretetreméltó gondviselőt — férjet szerezni.

Örömmel látta Pásztor gazda, hogy a falu birójának fia Bátor József gyöngéd vonzalommal viseltetik leánya iránt s valóban szerette volna ő is, ha leányának, Erzsikének ilyen férje kerül.

József nemcsak vonzalommal viseltetett Erzsike iránt, hanem szerette is őt; szerette tisztán, teljes szerelmével Erzsike sem vonakodott a csinos legénytől s a hosszú napok sokkal rövidebbeknek tünnek fel, ha együtt tölthették azt. Ha nem láthatták egymást, akkor már a kis idő egy egész örökkévalóságnak tün föl előttük.

József érezte, hogy nem élhet szive választottja nélkül s az egész

liora teszik. Megjegyzendő hogy az utóbbiak gabonaszükségleteiket tengeren tulról vagyis Amerikából szállítottal fedezik. Ezzel szemben Amerika fölöslegét 27 millió métermázsára becsülik a mi a felsorolt államok szükségleteiknek nem felel meg.

A nyugati államok népei közül főleg a németországiak nagyon bizalmatlanul tekintenek a jövőbe a gabona árak emelkedése, de különösen azon körülmény miatt, hogy az eddigi szállító országok, főleg pedig Oroszország megtiltotta a gabona kivitelét.

E miatt máris erős mozgalom indult meg a gabona vámnak leszállítása mellett, hogy legalább másfelől könnyíttessék meg a bevitel. A német birodalmi kormány, mint hirlik, már is elhatározta, hogy a hadsereg kenyér szükségletére ezen túl búzát fog használni rozs helyett.

Mint a fentebb említettek-ből is kitűnik, mezőgazdasági és egyéb nyers terményekben nem áll hazánk utolsó helyen az európai államok között, csak mint ipari állam nem bírja magát teljesen versenyképességre felküzdeni, mi miatt kénytelenek

vagyunk mindennemű hitvány iparcikkéért évenként óriási összegeket kidobni. Ennek pedig megvannak a maga külön okai, melyeknek fejtegetését már politikai lap czikk írójának engedjük át.

A jégeső pusztításai.

A mult számunkban részletesen ismertettük a legutóbbi években szőlőinkben fellépett gomba és himlő betegséget. Alig hogy ezen czikkünk megjelent, már a délutáni órákban oly elemi csapás pusztított szőlőinkben, mely az amugy is gyenge termést táplált reményünket is teljesen megheiusította. Ugyanis f. hó 23-án d. u. 4-5 óra között erős szél támadt, melyet csakhamar jéggel vegyes záporosó követett. A mogyorónál jóval nagyobb szemű jég oly mennyiségben hullott alá, hogy a földet egészen elborította.

Előbb azt hittük, hogy nem volt az nagy területen, legfőlebb itt a városban és a közeli környéken, s hogy a szőlőkben már semmi sem volt abból; de az esteli órákban a szőlők-ből, és tanyákról hazajöttek s elbeszéléseikből akik szemtanúi voltak a pusztításnak, csakhamar megkellett győződnünk, hogy reményeinkben nagyon is csalatkoztunk.

Mi, kik a vész után másnap a szőlőben megjelenve, szintén szemtanúi voltunk az okozott nagy károknak, valóban lesújtólag hatott ránk a pusztulás látkepe; mivel alig egy héttel előbb reménnyel kecsegtető egészséges tenger sok almát és ép szőlőt láttunk, az most mind megsemmisült. A szőlőnek legnagyobb részét levágta a jég, a megmaradt rész is annyira összevau törve, hogy mikor a szüretelésre kerül a dolog, bizonynyal csak száraz csomát találunk. A jég által összetört

alma s egyéb gyümölcs, mi a fán maradt is aligha heverheti ki már azt, mert erő félben lévén, beforrásának lehetősége megszűnt.

De nemcsak a szőlőben tett kárt a jég, hanem egyéb veteményekben is, különösen nagy kárt okozott a dohányban melyel legtöbb helyen az egész határban annyira tönkre tett, hogy csak a szára maradt.

Legöregebb emberek sem emlékeznek nálunk, hogy augusztusban, de még a korábbi hónapokban sem, hogy ily terjedelmesen pusztított volna egész határunkban a jégeső

Ezken kívül sok kárt tett még a tanyákon az apró jószágok között is, melyek a mezőn széjjel voltak s ott érte a sebes és sűrű jégeső, mi által abból nagyon sok elhullott.

Mint haljuk mozgalom indult meg, mely kérelmezni fogja a kormánytól az ideai szőlő- és borfogyasztási adó elengedését; mert szőlőink még az ideai munka árát sem fizeti meg; fogyasztási adó pedig hogyan fizethető, ha nem lesz fogyasztás alá eső bortermésük.

A jelen év városunk népére a sors csapások miatt mely, ez által egygyel szaporodván, szomorú emlékü lesz még hosszú időn keresztül.

Szerkesztői nyilatkozat.

A „Közérdek” mióta megindult, mint hetilap jelent meg minden vasárnap. Mint e lap irányából tapasztalható volt, hogy eddig nem szolgált párt érdeket, ugy az jövőre sem fog sem egyik, sem a másik párt árnyaltáshoz szegődni. Tehát lapom a többi helybeli lapok irányától nagyban eltérve, egész más irányban akarja szolgálni nemcsak a helybeli, hanem az egész civilizált emberiséget, oly téren, ahol arra égető szükség mutatkozik. Igaz, hogy a kör melyben lapom mozog még nem eléggé tágas, de remélhetőleg kifog az terjedni vagy

lét reá nézve sivár pusztává válik, ha szeretett Erzsikéjét, az ő boldogságát oltárhoz nem vezeti. Elhatározta, hogy nyíltan föllép Pásztor gazda előtt, szívét teljesen kitarja, s megvallja Erzsike iranti forró szerelmét.

Ezen elhatározását tett is követte.

Egy napon elment Pásztor uramhoz s előadta szándékát. Pásztor gazda nem mondott ellent s beleegyezett József választásába „De mégis mondja ő, mi nem határozhatjuk el azt ketten, ahoz másnak is van hozzá szólása”; behivta leányát. Atyai jószággal adta tudtára József kérelmét, Erzsike nem szólt semmit, hanem könyvelt szemekkel borult atyja kebelére. Pásztor gazda reájuk adta áldását, nemkülönben hü felesége, az öreg Pásztorné is.

József a szülők előtt csókolta meg először Erzsikéjét s örömpeső szívevel gondolt a jövőre. Most már magának mondhatta a kit szeretett; csak

egy pár hét választja még el az egyesüléstől.

De az alatt a néhány hét alatt is sok történhetik

Az ország és nemzet szabadságát veszély fenyegette, melynek megvédésére fegyvert kellett fogni a nemzetnek. Mindenfelé harci készülődést és fegyverkezést lehetett látni.

Egyes férfiak lelkesítették az ifjakat a haza, a szabadság megvédésére

„A haza veszélyben van! Fegyverre honfiak!” — kiáltások hangzottak mindenfelé.

Nem magyar az, aki ily szavakra fegyvert ne fogjon. Seregestül álltak az i jak a szabadság zászlója alá.

József is a houvédek sorába állt. Hasztalan volt minden kérés, könyörgés Pásztor uramék, de különösen Erzsike részéről. Első volt neki hazájának szabadsága; egyesek boldogsága teljesen háttérbe szorult a haza sorsa miatt.

A harcz elkezdődött. Honvédeink nem egy csatában vitték győzelemre a nemzeti zászlót.

De nemsokára megfordult minden.

Egyrésről az egyesült osztrák, másrésről az orosz haderők sokaságának a maroknyi honvéd sereg nem állhatott ellen — legyőzetett.

József vitézül harczolt, a leghevesebb pontokon mindenütt első volt s mindig oda tartott, ahol legnagyobb a veszély. De végre őt is egy golyó találta s — elesett — utolsó szava Erzsike nevét rebegte.

Lesujtva vették a szomorú hirt a szülők, de különösen Erzsike, ki nagy betegségbe esett s csakis szülőinek gondozása mellett, hosszu betegség után épült föl; de arcának rózsái, eltűnt vidámsága, nem tért többé vissza.

Bochonády.

előbb, vagy később, mivel címének megfelelőleg közérdeket szolgálni van hivatva, mert 1600 millió ember érdeke és boldogulása csak előbb áll egyesek érdekeinél, előbb a vezér sajtonál, mely a „Közérdek”-kel szemben merev hallgatag ellentállást tanúsított eddig, midőn az nem mindennapi fontosságú vívmánynak közhasználatba bocsájtását hangoztatta a nyilvánosság előtt,

Bizonyos dolog és elfoglaltság miatt a „Közérdek” ezután egy időre csak havonként egyszer jelenik meg és pedig legközelebb október első vasárnapján. Rendkívüli esetben azonban, ha a körülmények úgy kívánják, úgy az időközben is meg fog jelenni.

Ezt szükségesnek tartottam tudomására hozni úgy a t. előfizető, mint az olvasó nagy közönségnek, hogy erről idejében értesülve tudja meg a lapunknál előforduló változást.

Ifj. Keviczky György.

UJDONSÁGOK.

— Az új nagyharangnak a toronyban leendő elhelyezése végett az egész torony beltériségének kibővítése szükségessé válván, a toronyör szoba más-hova lesz elhelyezve, hogy az így már szükségessé vált nagyobb térség elérhető. Az eddig használt faoszlopok vasoszlopokkal váltatván fel, hogy az összes harangok könnyebben elhelyezhetők a régi harangok közül is két nagyobb új koronával illetve tengővel láttatnak el. A vasoszlopok felállítása és a harangok új tengővel ellátása most vannak folyamatban s remélhetőleg a jövő hét elején befejezést fognak nyerni.

— A szenttamási méregkeverő banda feje Bivniczkiné jelenleg az újvidéki törvényszéknél van fogva. A szörnyeteg a vizsgálóbíró előtt bevallotta, hogy először férjét tette el láb alól méreg által, azután édes anyját, végre testvérét. A vizsgálat még folyamatban van. A méregkeverő fogsga alatt egészen megtörött, ő, kihárom embert ölt meg s Isten tudja, hány meggyilkolásánál segédkezett, annyira fél a haláltól, hogy még csak a „halál” szó hallatára is összerezzen.

— Sággy Mihály okleveles tanító, lapunk tevékeny munkatársa Kun-Halason tanítói állásra megválasztatván, jövő hó elsején hagyja el városunkat, új állását elfoglalandó. Gratulálunk fiatal barátunknak.

— Lajos napja nem tartatott meg nálunk, — pedig nagyban készültek rá. A kitűzött társas vacsora minden körben elmaradt.

— A hétköznapra rendelt első vásár folyó hó 25—26-án tartatott meg nálunk, de nem volt oly népes és sikeres, mint az augusztusi vásárok általában lenni szoktak. Vannak természetes okai, mert a tanyai nép, főleg a cselédség nem jöhetett haza, már népességre sem volt olyan, mint máskor. Bizonyos, ha néptelen a vásár, nagyon kétséges a siker.

— A vakáció vége. A tanulók, kik vidéki tanintézetekben folytatják tanulmányaikat, jövő hó elsején váro-

suukból mindnyájan távoznak, megkezdett tanulmányaikat folytatni. Ugyan ekkor nálunk is kezdetét veszik a beiratások úgy a polgári, mint az elemi iskolákban.

CSARNOK.

A ki másnak vermet ás, maga esik bele.

A legtehetősebb gazdák egyike volt Berkes Gáspár; pedig atyjától nem örökölt mást, mint csak becsületes nevet. De elég volt az neki. Lehet azzal boldogulni; szokta mondani számtalanszor. Meg is áldotta őt az Isten feleségével együtt. Két kezükkel keresték kenyerüket s nemsokára szép vagyongára tettek szert. A legszebb tehenei, lovai neki voltak. Háza a talu főutcáján a legelső közö tártott.

Szóval első ember volt a faluban.

Mint becsületes embert ismerte az egész környék s a legközelebbi bíró választáson bíróvá lett megválasztva. Most már az idő legnagyobb részét a faluházánál töltötte, míg a gazdaságot fia Andris vezette.

Andris atyjának hasonmása, a legderekabb legények egyike volt, így teljesen méltó Kovács József gazda leányának, Juliskának a szerelmére.

Kovács József szintén a legelső gazdák közé tartozott, a kinek elődei viselték eddig a bírói hivatalt. Őt azonban dölyfös természeténél fogva nem látták helyesnek bíróvá választani, csak mint tanácstag foglalt helyet a faluházában. Haragudott is titokban Berkes Gáspárra, a miért azt tették meg bíróvá. Lassanként engesztelhetetlen gyűlöletté vált haragja, csak azért, mert a bírói pálczát nem ő viselte.

Kovács József leányát szerette tehát az új bíró fia Andris; szerették már egymást gyermekkoruk óta s most habár tiltva volt is Kovácsék háza Andris előtt, a két szerelmes mégis gyakran találkozott egymással.

Kovács gazda titkon forralta a tervet, hogy Berkes Gáspáron boszut állhasson. Az alkalom nemsokára kínálkozott is.

Berkes Gáspárnak, mint bírónak hivatalos dologban kellett kocsin a szomszéd faluba utazni. Kovács József is ajánlkozott kísérelül; ajánlatát Berkes gazda a legnagyobb szíveséggel fogadta el. Nemsokára utra keltek kocsin a szomszéd községbe.

Beszélgetés között töltötték az időt. Midőn utjuk felerészén lehettek, Berkes gazda megdöbbenve vette észre, hogy a szükséges irat, mely küldetésének főtárgyát képezé — hiányzik.

Azonnal közlé aggódalmát utitársával.

Kovács József tanácsolta, hogy a kocsis egy lovon menjen vissza a faluba hátha odahaza maradt a kérdéses irat s ők majd két lóval addig lassan haladnak tovább. Berkes Gáspár helyeselte Kovács tervét s így a kocsis lóháton vágatott vissza; ő maga meg elfoglalta ennek a helyét s a lovakat hajtva igyekeztek céljukhoz érni.

Igy folytatták tehát utjukat tovább . . . Kovács Józsefben felébredt a régi bosszu s az alkalmat fel akarta használni annak kielégítésére.

Veszélyes terv fogamzott agyában.

A lovakat gyorsabb ügetésre ösztönözte. Majd hatalmasan korbácsolva őket, azok a kocsit szélsébséggel ragadták tova. Nem látott már semmit, csak célja lebegett szemei előtt. A lovak megvadulva vágattak, minden pillanatban veszélybe látszóttak sodortatni a kocsin ülőket. — Egyszerre egy fájdalmas kiáltás hallatszott és Kovács József, ki a gyeplő után kapkodott, a kocsiról lebukott.

Berkes Gáspár remegett a szerencsétlenség láttára, de nem bírta a rohanó állatokat föltartóztatni; azonban a kocsit nagy zökkenéssel, mialatt a bíró abból messzire kivágódott, hirtelen megállt . . .

Nemsokára segély érkezett, és Berkes Gáspár, kinek kisebb sérülésen kívül semmi baja nem történt, a kocsiról vánszorgott. De Kovács József — fájdalom — midőn a kocsiról lebukott, a lába a fűrhéczben fönnakadt s így őt is tova vonszolták a rohanó lovak. Nem volt már rajta emberi ábrázat, össze volt törve egészen s úgy látszott, hogy élet nincs benne. Midőn kiszabadították végzetes helyzetéből, csak egy halk sóhaj hallatszott kebléből s gyengéden rebegé a közeledő Berkes felé: „Bocsáss meg; megbűnhődtem vétkemért, te életben maradtál s én meghalok . . . más-kép gondoltam;” még egy sohajtás és Kovács József kiszenvedett.

A szerencsétlenség mélyen sujtotta Kovács József családját, de azért Andris a bíró fia nem mondott le Juliskája szerelméről s egy év múlva feleségül is vette.

A falubeliek pedig Kovács József eseté őt megtanulhatták, hogy: „A ki másnak vermet ás, maga esik bele.”

Kardos.

Szerkesztői üzenetek.

— T. K. N. Kőrös, Levelét idejében kézhez vettem, a kívántak szerint fogok tenni.

— K. H. Félegyháza. Az ön írása nem ugyan macska, de ember karmolás, ha összes praxsisunkat mérlegbe vetjük sem tudjuk ki sütni, hogy mi akar az lenni.

Gőzhajózási menetrend.

I.			
A gőzhajó indul Csongrádról Szegedre			
” ” ” Szerdán) reggel			
” ” ” Pénteken) 4			
” ” ” Vasárnap) órákor			
Csongrádról Szolnokra:			
” ” ” Kedden) reggel			
” ” ” Csütörtökön) 4			
” ” ” Szombaton) órákor			
II.			
A gőzhajó indul Szegedről Szolnokra:			
” ” ” Hétfő) délután			
” ” ” Szerda) 4			
” ” ” Péntek) órákor			
Csongrádra érkeznek 9—10 óra közt:			
III.			
A gőzhajó indul Szolnokról Szegedre			
” ” ” Kedden) délután			
” ” ” Csütörtökön) 3			
” ” ” Szombaton) órákor			
Csongrádra érkeznek 9—10 óra közt.			

Vasuti menetrend.

I.			
Csongrádról ind — d. u. — 2. 10			
K.-Kis-Szállásra ér. — — 2. 48			
Félegyházára » « — — 4. 16			
Szegedre ind. (gy. v.) — — . 44			
Szegedre ér. — — — — . 4			
Szegedre ind. sz. v. — — 4. 5			
Szegedre ér. — — — — 6. 4			
Budapestre ind. (sz. v.) — — 5. 92			
Budapestre ér. — — — — 8. 45			
Csongrádról indul — d. e. — — 10.			
K.-Kis-Szállásra érkezik, — — 1. 05			
Félegyházára » « — — 11. —			
Szegedre ind. (sz. v.) — — — 11. 47			
Szegedre ér. — — — — 1. 14			
Budapestre ind. (gy. v.) — — 11. 47			
Budapestre ér. — d. u. — 2. 05			
III.			
Budapestről ind. (sz. v.) d. e. 7. 45			
Félegyházára ér. — — 11. 50			
*			

II.			
Csongrádra ind. — — d. u. 12. 5			
K.-Kis-Szállásra ér. — — 12. 30			
Csongrádra » « — — 1. 08			
Szegedről ind. (sz. v.) — — 10. 47			
Félegyházára ér. — — 11. 46			
Csongrádra ind. — — 12. 05			
Csongrádra ér. — — 1. 08			

IV.			
Budapestről ind. (sz. v.) d. u. 12 —			
Félegyházára ér. — — 4.			
Budapestről ind. (gy. v.) — 1.			
Félegyházára ér. — — 3.			
Csongrádra ind. — — 5. 45			
K.-Kis-Szállásra ér. — — 5. 10			
Csongrádra » « — — 6. 17			
Szegedről ind. (sz. v.) — — 10			
Félegyházára ér. — — 4. 55			
Csongrádra ind. — — 5. 12			
K.-Kis-Szállásra ér. — 5. 40			
Csongrádra ér. — — 6. 10			

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

Iffy Keviczky György.

Új találmány.

Vasiparú munkával foglalkozó gyárosok és iparosok, kevés befektetéssel jól jövedelmező

TALÁL M Á N Y T

szerezhetnek meg málam.

E találmány ugyan még nincs szabadalmazva, de fontos közhasznú voltát tekintve az bizonyosra vehető.

A kik e találmányt megszerezni ohajtják, azok forduljanak e lap f. szerkesztőjéhez, mint a találmány tulajdonosához,